

«Η ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΕΓΓΥΗΤΗΣ

ΤΗΣ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ»

ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΑΡΡΗΓΕΩΡΓΙΟΥ

14 Φεβρουαρίου 2014

Αξιότιμε Υπουργέ Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Κύριε Μητσοτάκη

Αξιότιμε Υφυπουργέ Ανάπτυξης, Κύριε Σκορδά

Αξιότιμε Εκπρόσωπε της Αξιοματικής Αντιπολίτευσης, Κύριε Σταθάκη

Αξιότιμε Πρόεδρε της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων & Επαγγελματικών Συντάξεων, Κύριε Bernardino, please allow me to convey to you a very warm welcome on behalf of the Greek Insurance Industry.

Αξιότιμοι Κύριοι Βουλευτές, Κύριοι Γενικοί Γραμματείς,

Αξιότιμε Διευθυντά της ΔΕΙΑ, Κύριε Ζάρκο,

Αξιότιμε Ταξίαρχε,

Αξιότιμοι Εκπρόσωποι φορέων,

Αγαπητοί Προσκεκλημένοι,

Σας καλωσορίζω στην Ανοιχτή Εκδήλωση της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος, και σας ευχαριστώ που για μια ακόμα χρονιά μας τιμάτε με την παρουσία σας.

Σήμερα, έχουμε τη μεγάλη χαρά να φιλοξενούμε για πρώτη φορά στην Ελλάδα τον κ. **Gabriel Bernardino**, Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων & Επαγγελματικών Συντάξεων, της γνωστής σε όλους μας ΕΙΟΡΑ. Ο κ. Bernardino, ηγείται του συντονισμού των Εποπτικών Αρχών των Ασφαλιστικών Αγορών και των Επαγγελματικών Ασφαλιστικών Ταμείων της Ευρώπης και με ιδιαίτερο ενδιαφέρον περιμένουμε να ακούσουμε όσα έχει να μας πει για τον καθοριστικό ρόλο της εποπτείας στη διασφάλιση της αξιοπιστίας της ασφαλιστικής αγοράς.

Η ελληνική οικονομία τα τελευταία χρόνια βρίσκεται στη δίνη μιας **άνευ προηγουμένου οικονομικής κρίσης**, η οποία συνεπάγεται δομικές αλλαγές σε όλη την κοινωνία και δημιουργεί δικαιολογημένη ανασφάλεια στους πολίτες. Μόνο αξιόπιστοι φορείς, μόνο αξιόπιστες προτάσεις μπορούν να κερδίσουν την εμπιστοσύνη των πολιτών και να βγάλουν τη χώρα από την κρίση. Η ελληνική ασφαλιστική αγορά, κινείται σε αυτή την κατεύθυνση. Σηματοδοτώντας τη νέα εποχή, επιλέξαμε ως θέμα της σημερινής εκδήλωσης την «αξιοπιστία» γιατί στη δική μας δουλειά είναι εξαιρετικά σημαντική, καθώς δεν προσφέρουμε ένα απτό προϊόν αλλά μια υπόσχεση για το μέλλον. Απαραίτητη προϋπόθεση, λοιπόν είναι η διασφάλιση της εμπιστοσύνης.

Είμαστε αντιμέτωποι τα τελευταία πέντε χρόνια με μια σωρευτική μείωση της οικονομικής δραστηριότητας της τάξης του 20,1% που κατ' αναλογία στην ασφαλιστική αγορά είναι περίπου **15%**. Τα μεγάλα ποσοστά ανεργίας στο σύνολο του πληθυσμού και ειδικά στους νέους αποτελούν ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που καλείται να διαχειριστεί η Πολιτεία. Μισθοί και συντάξεις έχουν υποστεί μεγάλες μειώσεις ενώ παράλληλα η φορολογία αυξάνεται με αποτέλεσμα τη μεγάλη συρρίκνωση του διαθέσιμου εισοδήματος των πολιτών. Ταυτόχρονα, οι κοινωνικές παροχές του Κράτους στις συντάξεις και την υγεία περιορίζονται δραματικά. Όλα τα ανωτέρω οδήγησαν στην υποβάθμιση του βιοτικού επιπέδου των Ελλήνων. **Γίνεται πάντως μια ουσιαστική προσπάθεια αναδιάρθρωσης του κρατικού μηχανισμού και αύξησης της παραγωγικότητας, το οποίο ασφαλώς πιστώνεται κυρίως στον Υπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης.**

Παρά τις δυσκολίες, στο ξεκίνημα του 2014 υπάρχουν **θετικές ενδείξεις**. Η χώρα σημειώνει πρόοδο στη δημοσιονομική προσαρμογή, θετικό σημάδι η επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος της τάξης του 4% περίπου το 2013. Σταδιακά αποκαθίσταται η εμπιστοσύνη και η σταθερότητα, όροι απαραίτητοι για να έρθει η ανάκαμψη. Ο Διοικητής της ΤτΕ, κ. Προβόπουλος, σε πρόσφατη ομιλία του αναφέρθηκε στη σημαντική πρόοδο που έχει κάνει η χώρα και η οποία αποτυπώνεται στη μεγάλη μείωση των spread, την άνοδο του Χρηματιστηρίου κατά 85%, την ενίσχυση των καταθέσεων κατά 9%, τη μείωση της εξάρτησης των Τραπεζών από το Ευρωσύστημα κατά 50%, την άνοδο των δεικτών του οικονομικού κλίματος, τη μετατροπή των δίδυμων ελλειμμάτων σε δίδυμα πλεονάσματα κ.ά. Το πιο σημαντικό, όμως, είναι η προώθηση μεταρρυθμίσεων και η προσπάθεια διόρθωσης στρεβλώσεων του παρελθόντος. Μέσα από αυτές τις δοκιμασίες πιστεύω πως οφείλουμε να κρατήσουμε τα διδάγματα και να δημιουργήσουμε τη χώρα που θέλουμε στη νέα εποχή. Η εξυγίανση του δημοσιονομικών μεγεθών και του δημοσίου τομέα θα βοηθήσει τον ιδιωτικό να αναπνεύσει. **Τώρα χτίζουμε τις προϋποθέσεις για ανάπτυξη.**

Ποια είναι η θέση της ασφαλιστικής αγοράς σε αυτό το περιβάλλον ; Η ελληνική ασφαλιστική αγορά ήταν και παραμένει δυστυχώς μια μικρή αγορά. Τα ασφάλιστρα ως ποσοστό του ΑΕΠ κυμαίνονται εδώ και είκοσι χρόνια στο 2,5% ενώ ο αντίστοιχος μέσος ευρωπαϊκός όρος έχει εντωμεταξύ ανέβει από το 8% στο 9%. Τι σημαίνει αυτό επί της ουσίας; **Ο Έλληνας είναι ανασφάλιστος και εκτεθειμένος κοινωνικά και οικονομικά στους κινδύνους. Κι αυτό είναι επικίνδυνο.**

Το μικρό μέγεθος της αγοράς έχει εξήγηση. Πρώτη και κύρια η «**ατροφική**» ασφαλιστική **συνείδηση** του μέσου Έλληνα, και η έλλειψη της ασφαλιστικής παιδείας σε αντίθεση με ό,τι ισχύει σε άλλες ανεπτυγμένες χώρες. Οι παλαιότερες γενιές διδάσκονταν για παράδειγμα την αξία της αποταμίευσης στα σχολεία, θυμόμαστε ίσως την έκθεση που γράφαμε κάποτε για την αποταμίευση, αλλά ποτέ κανένας δε διδάχθηκε στο σχολείο την εξασφάλιση που προσφέρει ένα ασφαλιστικό πρόγραμμα απέναντι στα απρόβλεπτα γεγονότα της ζωής. Εδώ υπάρχει ένα σημαντικό ζήτημα που πρέπει να χειριστούμε σε συνεργασία με την Πολιτεία. **Η καλλιέργεια της ασφαλιστικής κουλτούρας είναι Κυρίες & Κύριοι πρώτα απ' όλα ζήτημα παιδείας και η Ένωση είναι έτοιμη να συνεργαστεί με την Πολιτεία στο ζήτημα αυτό.**

Επιπλέον, μέχρι κάποια χρόνια πριν, το Κράτος ήταν πρακτικά ο βασικός υπεύθυνος για τη φροντίδα της σύνταξης και της υγείας των πολιτών. Και μάλιστα με πολύ μεγάλες συγκριτικά με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, παροχές που ήταν αναντίστοιχες της οικονομικής συνεισφοράς που ζητείτο. **Κάποτε σύνταξη σήμαινε Κράτος.** Σήμερα όμως τα πράγματα

έχουν αλλάξει. Το Κράτος υπό το βάρος της ανεστραμμένης δημογραφικής πυραμίδας, της αύξησης του προσδόκιμου της ζωής αλλά και άλλων παραγόντων, αδυνατεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας` **το σύστημα κοινωνικών παροχών όπως το γνωρίζαμε είναι πλέον μη βιώσιμο ενώ οι μελλοντικές παροχές του ανεπαρκείς.**

Συνεπώς θα πρέπει να αντλήσουμε διδάγματα από το παρελθόν μας. Ένα παρελθόν που δυστυχώς έχει και λάθη από πολλές πλευρές, συμπεριλαμβανομένης και της ασφαλιστικής αγοράς. Η ελλιπής εποπτεία – τονίζω κατά το παρελθόν - οδήγησε σε στρεβλώσεις και τραυματικές ανακλήσεις αδειών ασφαλιστικών εταιριών. Ζημιωμένοι βρέθηκαν και οι ασφαλισμένοι των εταιριών αυτών, αλλά και η φήμη της ασφαλιστικής αγοράς. Η αξιοπιστία όλης της αγοράς, της συντριπτικής πλειοψηφίας των σοβαρών και φερέγγυων εταιριών, που τιμούσαν και τιμούν καθημερινά την εμπιστοσύνη των πελατών τους, δέχτηκε βαρύ πλήγμα από τέτοιου είδους φαινόμενα.

Όμως, πλέον η αγορά μας, όπως και ολόκληρη η χώρα, αλλάζει σελίδα, περνά σε μια νέα εποχή και αφήνει πίσω της πολλές από τις στρεβλώσεις και τα προβλήματα του παρελθόντος.

Πρώτον, έχουμε ένα **θεσμικό πλαίσιο** που αλλάζει άρδην τη λειτουργία του ασφαλιστικού κλάδου, τη Φερεγγυότητα II, το **Solvency II**. Το νέο αυτό ευρωπαϊκό καθεστώς έχει στόχο τη **διασφάλιση της προστασίας του καταναλωτή** και για να το επιτύχει αυτό θωρακίζει την ασφαλιστική αγορά ζητώντας περισσότερα κεφάλαια και επιβάλλοντας κανόνες και διαδικασίες στην εταιρική διακυβέρνηση. Πρόκειται για μια προσέγγιση που δίνει μεγάλη έμφαση στη **διαχείριση κινδύνου (risk based approach)**, στην ουσία ποσοτικοποιεί όλους τους πιθανούς κινδύνους που μπορεί να επηρεάσουν τη φερεγγυότητα της ασφαλιστικής επιχείρησης και τους συνδέει με τις ανάγκες της σε κεφάλαια ενώ παράλληλα επιβάλλει διαδικασίες που διασφαλίζουν την ορθή διακυβέρνηση των πόρων.

Δεύτερον, έχουμε **σοβαρό και συνεχή έλεγχο και εποπτεία από την Τράπεζα της Ελλάδος**. Το Solvency II έχει μπει στο δρόμο της εφαρμογής το 2014 και το 2015 και θα είναι σε πλήρη εφαρμογή από 1.1.2016. Η ασφαλιστική αγορά έχει μπει με ταχείς ρυθμούς σε τροχιά εντατικής προετοιμασίας. Οι επόπτες καλούνται τους επόμενους λίγους μήνες να μετατρέψουν το Solvency II σε νόμο του κράτους, Πράξεις του Διοικητή και μέτρα προσαρμογής.

Ως αγορά καλωσορίζουμε τις κανονιστικές αλλαγές και τις μεταβολές που θα επιφέρουν. **Αποζητούμε τους αυστηρούς κανόνες λειτουργίας του κλάδου και τις συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού που θωρακίζουν την αγορά, αίρουν την αβεβαιότητα και αποκαθιστούν την εμπιστοσύνη.** Το περιβάλλον γίνεται εξαιρετικά απαιτητικό και διασφαλίζει την προστασία των καταναλωτών επιτρέποντας μόνο στους καλύτερους να δραστηριοποιούνται.

Βέβαια δεν πρέπει να αγνοείται το γεγονός ότι η εφαρμογή όλων αυτών των κανόνων απαιτεί **κόπο, χρόνο και φυσικά κεφάλαια** από τις εταιρίες προκειμένου να ανταποκριθούν στα νέα δεδομένα. Και ας μην ξεχνάμε – και αυτό είναι σημαντικό - ότι το μέγεθος των εν Ελλάδι εταιριών, είναι τέτοιο που χρειάζεται (τηρώντας πάντα την ουσία του νόμου) η δέουσα προσοχή στο θέμα της αναλογικότητας. Τα επόμενα δύο χρόνια μέχρι την πλήρη εφαρμογή του Solvency II θα είναι χρόνια εντατικής προετοιμασίας και

προσαρμογής, διευκρινίσεων και βαθμονομήσεων ώστε να εξασφαλιστεί η σωστή λειτουργία της αγοράς υπό το νέο καθεστώς. Στηρίζουμε ξεκάθαρα τις κινήσεις της εποπτικής αρχής για τη θωράκιση του κλάδου, και είμαστε έτοιμοι να τη συνδράμουμε όσο και όπως μπορούμε, επισημαίνοντας όμως δύο κύρια σημεία:

- Πρώτον, πρέπει να ισχύσουν οι ίδιοι κανόνες για όλους όσους λειτουργούν στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από το που προέρχονται ώστε να μη δημιουργηθούν νέες στρεβλώσεις στην αγορά. Και είναι θετικό το ότι ο επόπτης έχει ήδη δείξει ένα δείγμα αυστηρότητας, έχοντας ξεκινήσει ελέγχους στην αγορά.
- Δεύτερον, πρέπει πάση θυσία, να μην αυξηθεί η γραφειοκρατία για τις εταιρείες, πράγμα που θα επηρέαζε αρνητικά την εύρυθμη λειτουργία κάθε ασφαλιστικής επιχείρησης. Η γραφειοκρατία προσθέτει βάρος που αυξάνει το κόστος της ασφάλισης και την κάνει δυσπρόσιτη με κίνδυνο **ο μέσος πολίτης να μείνει και πάλι ανασφάλιστος.**

Εκτός των ρυθμίσεων που επιβάλλονται από εξωγενείς παράγοντες, δηλαδή το θεσμικό πλαίσιο και την εποπτεία η αγορά **αναγνωρίζει την ευθύνη της** απέναντι στους ασφαλισμένους και αποδεικνύει καθημερινά την **ωριμότητά** της αναλαμβάνοντας δράσεις **αυτορρύθμισης και πρωτοβουλίες προστασίας του καταναλωτή** που αφορούν στη **διαφάνεια**, τη μείωση του διαχειριστικού κόστους, τη βελτίωση των υπηρεσιών προς τους ασφαλισμένους και την ενίσχυση των διαδικασιών λειτουργίας των ίδιων των εταιριών. Εδώ να υπενθυμίσω ότι η αγορά κάλυψε μόνη της, από ίδια κεφάλαια τις απώλειες περίπου € 2 δισ. που υπέστη από τη συμμετοχή στο PSI. **Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η αγορά απορρόφησε πλήρως τις απώλειες αυτές, χωρίς να επηρεαστούν οι ασφαλισμένοι ούτε κατά €1.**

Κυρίες & Κύριοι,

Οι συνθήκες έχουν αλλάξει και η ελληνική κοινωνία, εν μέσω κρίσης, έχει περισσότερο από ποτέ ανάγκη την ασφάλιση. Ο Έλληνας της οικονομικής κρίσης, καθίσταται πολλαπλά εκτεθειμένος απέναντι στους κινδύνους: είναι ανασφάλιστος, έχει υποστεί μείωση των εισοδημάτων του, δηλαδή δεν έχει τα κεφάλαια για να καλύψει την ενδεχόμενη ζημιά (ούτε ο ίδιος, ούτε η οικογένειά του) και την ίδια στιγμή το κράτος δεν έχει τα μέσα για να τον στηρίξει στο βαθμό που έκανε μέχρι σήμερα. **Καθίσταται επομένως σαφές πως το ασφαλιστικό προϊόν ειδικά την εποχή μας δεν είναι ένα προϊόν πολυτελείας, αλλά ένα βασικό εργαλείο διαχείρισης οικονομικού κινδύνου.** Ένα εργαλείο μεταφοράς του ρίσκου από τον ένα στους πολλούς. Οι εταιρείες αναλαμβάνουν το ρίσκο και οι πολίτες απαλλάσσονται από μια έγνοια που δεν μπορούν εκ των πραγμάτων να αναλάβουν. Πρόσφατο παράδειγμα οι σεισμοί στην Κεφαλονιά, όπου αποδείχτηκε για άλλη μια φορά ότι πολύ μικρό ποσοστό (μοιάζει να είναι γύρω στο 10%) των κτιρίων ήταν ασφαλισμένο. Τα πράγματα θα ήταν πολύ διαφορετικά αν οι άνθρωποι ήταν ασφαλισμένοι και γνώριζαν πως την επόμενη ημέρα θα μπορούσαν να ξαναχτίσουν την περιουσία τους, χωρίς να επιβαρύνονται τα, έτσι κι αλλιώς, άδεια κρατικά ταμεία, χωρίς να επωμίζονται οι ίδιοι ένα ούτως η άλλως δυσβάσταχτο φορτίο.

Ανέφερα προηγουμένως –και όλοι το γνωρίζουμε– τις δραματικές περικοπές που έχουν γίνει σε συντάξεις και υγεία. Ο Έλληνας σήμερα **ευτυχώς** ζει περισσότερο σε σχέση με το παρελθόν. Το προσδόκιμο ζωής για τους άνδρες σύμφωνα με στοιχεία του ΟΟΣΑ το 1970 ήταν 72 έτη ενώ η μέση ηλικία συνταξιοδότησης περίπου 67 έτη, δηλαδή η Πολιτεία έπρεπε

να χρηματοδοτήσει 5 συντάξιμα χρόνια. Το 2011 με την αύξηση του προσδόκιμου ζωής και τη μείωση της μέσης ηλικίας συνταξιοδότησης έχουμε να χρηματοδοτήσουμε υπερπολλαπλάσια συντάξιμα χρόνια για την ακρίβεια 17, αντί για 5, από έναν οικονομικά ασθενέστερο (λόγω κρίσης) και αριθμητικά μικρότερο (λόγω ανεργίας και αναστροφής της δημογραφικής πυραμίδας) πληθυσμό, ενώ ταυτόχρονα το επίπεδο ζωής που περιμένει να έχει αυτός που θα βγει στη σύνταξη είναι σίγουρα σημαντικά υψηλότερο απ' ό,τι στο παρελθόν.

Κυρίες και Κύριοι,

Είναι υποχρέωσή μας προς την κοινωνία να συμπληρώσουμε με ποιότητα και αξιοπιστία τη σύνταξη και την περίθαλψη του σκληρά εργαζόμενου Έλληνα Πολίτη.

Για να γίνει αυτό θα πρέπει να υπάρξει **θεσμική αναγνώριση** του ευρύτερου ρόλου της Ιδιωτικής Ασφάλισης στη συμπληρωματική αποταμίευση. Επιβάλλεται να προωθηθεί άμεσα η **συνολική αναδόμηση** του συνταξιοδοτικού συστήματος ώστε να περιλαμβάνει την ενεργοποίηση των κεφαλαιοποιητικών επαγγελματικών ασφαλίσεων του δεύτερου Πυλώνα, με τη συμμετοχή του ιδιωτικού ασφαλιστικού τομέα, σε ένα βιώσιμο θεσμικό πλαίσιο όπως έχει γίνει σε τόσες άλλες χώρες. Δεν αμφισβητούμε ότι το θεμέλιο του συστήματος είναι μια, σε νέες βάσεις, υγιής κρατική κοινωνική ασφάλιση Πρώτου Πυλώνα. Παράλληλα όμως είναι πλέον πασιφανές ότι η θεσμική αναβάθμιση του ρόλου της Ιδιωτικής Ασφάλισης σε τομείς όπως οι συντάξεις και η περίθαλψη, είναι πια απαραίτητη και θα ενδυναμώσει αποφασιστικά, το κρατικό δίκτυ ασφαλείας

Και επιπλέον δεν πρέπει να ξεχνάμε πως η ανάπτυξη της ασφαλιστικής αγοράς φέρει πολλαπλά οφέλη στην κοινωνία και την οικονομία.

Η ασφαλιστική αγορά αποτελεί :

- ✓ μεγάλο θεσμικό επενδυτή με πάνω από € 11 δισ. επενδύσεις στην Ελλάδα, χρήματα τα οποία, σε ομαλές συνθήκες της κεφαλαιαγοράς χρηματοδοτούν το Κράτος και την ανάπτυξη.
- ✓ Η ασφαλιστική αγορά αποτελεί σταθεροποιητικό παράγοντα με πάνω από € 3 δισ. αποζημιώσεις την περασμένη χρονιά, ενώ ο τζίρος μας έπεσε κατά 9,3%.
- ✓ Αποτελεί μεγάλο εργοδότη προσφέροντας 25.000 θέσεις εργασίας
- ✓ Αποτελεί σημαντική πηγή φορολογικών εσόδων αποδίδοντας € 500 εκατ. φόρους στο ελληνικό Κράτος.
- ✓ Τέλος η ασφαλιστική αγορά αποτελεί μοχλό ανάπτυξης συγγενών τομέων, όπως νοσοκομεία, συνεργεία, διαγνωστικά κέντρα κ.ά., έχοντας έτσι πολλαπλασιαστικά οφέλη.

Για να επιτευχθεί όμως η ανάπτυξη πρέπει να υπάρχουν οι **κατάλληλες προϋποθέσεις.**

- ✓ σταθερό επιχειρηματικό & φορολογικό πλαίσιο.
- ✓ ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων που θα επιτρέψουν στον ιδιωτικό τομέα να αναπνεύσει

- ✓ μακροπρόθεσμος στρατηγικός σχεδιασμός για τον τομέα της ασφάλισης σε συνεργασία με την Πολιτεία
- ✓ αναγνώριση συμπληρωματικού ρόλου στις συντάξεις, πλάνο συνεργασίας με την Πολιτεία
- ✓ καλλιέργεια ασφαλιστικής συνείδησης και κουλτούρας, ξεκινώντας από την παιδεία.

Κυρίες & Κύριοι,

Η ασφαλιστική αγορά :

- ✓ Έχει τα κεφάλαια
- ✓ Διαθέτει τεχνογνωσία, εμπειρία, οργάνωση, εκπαιδευμένο & εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό
- ✓ Έχει πλέον αυστηρό θεσμικό πλαίσιο και εποπτεία από αξιόπιστη εποπτική αρχή
- ✓ Προσφέρει σύγχρονες, ποιοτικές, προσαρμοσμένες στην πραγματικότητα του Έλληνα ασφαλιστικές λύσεις
- ✓ και είναι έτοιμη να αναλάβει αναβαθμισμένο ρόλο στην ελληνική κοινωνία και οικονομία, όπου ο μεγάλος κερδισμένος θα είναι, πρώτα και πάνω από όλους, όπως πρέπει να είναι, ο Έλληνας Πολίτης.

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.